

בכל שנה, עם בוא החורף קיימת ההתלבטות: האם לעצור את הדישון במטע או להמשיך בדישון במשך כל השנה.

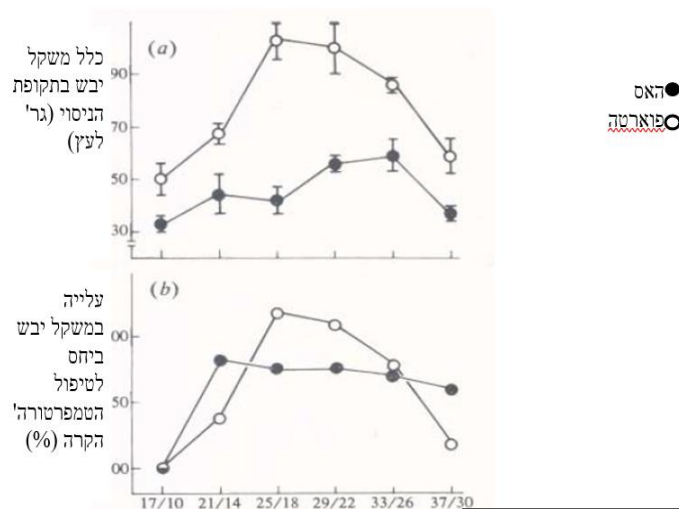
מערכת השיקולים לקבלת החלטה זו מורכבת. מצד אחד, בחלקות הנמצאות בשנת OFF מסיבות שונות, אירוע שרב, זן, או כאשר התמורה לחקלאי נמוכה נעדיף לעצור דישון. מצד שני, מדובר במטעים ירוקי-עד, המושקים גם בחורף, נושאים פרי במהלך רוב תקופת החורף ונושאים יבולים משמעותיים מבחינת הרחקת יסודות הזנה מחלקת הגידול.

מחקרים בהשקיה ודישון האבוקדו הראו שיש דרישה של האבוקדו לחנקן וזרחן בחודשי החורף, מערכת השורשים של האבוקדו, לעומת גידולים סובטרופים אחרים (כדוגמת מנגו) פעילה גם בטמפרטורות קרקע נמוכות.

במחקר (Lahav and Trochoulia 1982) שבחן הצטברות חומר יבש וצמיחה של שתילי אבוקדו במכלים, במשטרי טמפרטורה יום ולילה משתנות נמצא כי גם בטמפרטורה נמוכות, 17 מעלות צלזיוס יום ו10 מעלות צלזיוס לילה, הייתה עלייה משמעותית בקצב הצטברות חומר יבש בזנים האס ופוארטה. מעניין לראות כי יש שונות רבה בטמפרטורה המיטבית בשני הזנים. בעוד שההאס מעדיף טמפרטורה נמוכות יחסית, הפוארטה מעדיף טמפרטורה גבוהות משמעותית.

בניסוי ליזימטרים שנערך בחוות גילת נבדקו תמיסות הטפטפת והנקז. במהלך חודשי החורף (דצמבר, ינואר) נמצא פער משמעותי בין כמויות החנקן והזרחן שיושמו לבין הכמות שיצאה בנקז ריכוז מינרלים נמוך בנקז מצביע על דרישת העץ למינרלים הנמדדים. מכאן ניתן להסיק שהצמחים צרכו את החנקן והזרחן.

איור 1-השפעת הטמפרטורה על צימוח ויצור חומר יבש של צמחי אבוקדו

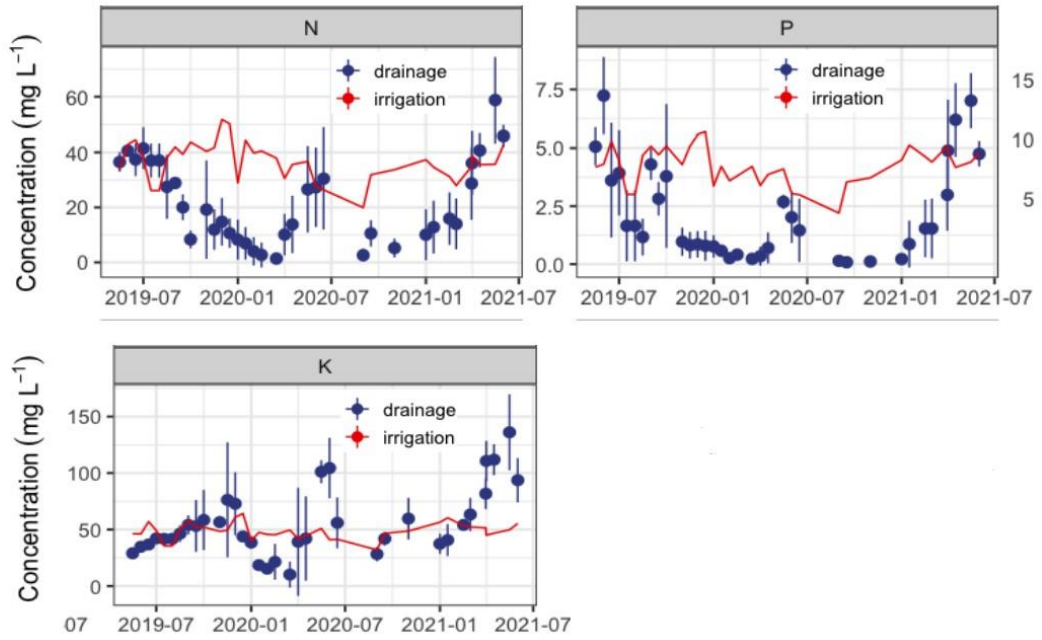

E. Lahav and T.

איור 2- השוואה בריכוזי יסודות הזנה בתמיסת ההשקיה והנקז בניסוי הזנה באבוקדו בליזמטרים (גילת)

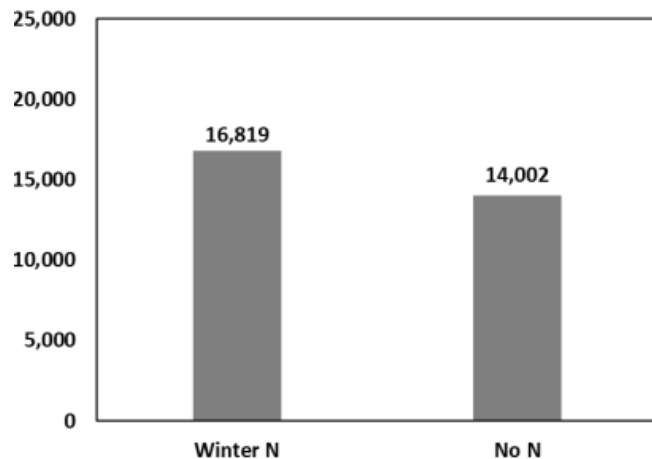
Ran Erel¹, Arnon Dag¹, Dafna Ziv², Reut Rozman³, and Or Sperling¹

דישון חורפי מנע שילוך עלים אביבי עם הפריחה, נראו פחות תופעות של המלחת עלוה וכן נמצא עליה ביבול בעצים שדושנו במהלך כל השנה. בעונת 2015-16 ערכנו תצפית דישון חורפית בשיתוף צוות מטע סעד (דותן ומתיה). גם במקרה זה ההתרשמות מחלקת הניסוי לעומת חלקה שלא קבלה דישון בתקופת החורף היא שהדישון החורפי מונע כלורוזה אביבית ומביא למראה חיוני ובריא של החלקה. בניסוי שדה בחוות מחקר עכו, בזן האס, התרומה הממוצעת של הטיפולים שקיבלו דישון חורפי חנקני הוא 280 ק"ג לדונם (מובהק)

איור 3-השפעת דישון חורפי על יבול מספר פירות

Ran Erel¹, Arnon Dag¹, Dafna Ziv², Reut Rozman³, and Or Sperling¹

הדישון החורפי המומלץ הינו תמיסות **טוב בלו** , מאחר והגשם יכול לרדת בכמויות גדולות בזמן קצר יש סכנה של שטיפת החנקן. תוסף ה "**בלו**" יישמר את החנקן באזור בית השורשים. מומלץ דשן מורכב חנקן-זרחן-אשלגן, בהתאם לרמות המינרלים בעלים ובקרע. כמות החנקן המומלצת לחורף היא כחמישה ק"ג לדונם. באם החורף מאוד גשום יש לבצע השקיות טכניות להדשייה. לגבי הנוסחה המתאימה לדישון חורפי אצלכם במטע אנא פנו לאגרונום דשן גת באזורכם.

מיכל כנות, אגרונומית

054-4361156

michal@deshengat.co.il

מקורות

1. **Root Temperature Effects on the Growth of Walnut and Avocado Seedlings.** A. R. C. HAAS. California Avocado Association 1939 Yearbook 24: 96-102
2. **The Response of Avocado and Mango to Soil Temperature.** Ibrahim M. Yusof, David W. Buchanan and John F. Gerber. University of Florida, Gainesville, Florida. J. Amer. Soc. Hort Sci. 94(6):619-621. 1969.

3. **The Effect of Temperature on Growth and Dry Matter Production of Avocado Plants.** E. Lahav and T. Trochoulias. Aust. J. Agric. Res., 1982, 33, 549-58.
4. **Annual Root Growth Pattern of Young Citrus Trees in Relation to Shoot Growth, Soil Temperature, and Soil Water Content.** Kenneth B. Bevington and William S. Castle. J. Amer. Soc. Hort sci. 110(6):840-845. 1985.
5. **השפעת ממשק ההדשיה על נשירת עלים וחנטיספירות של אבוקדו.** אבנר זילבר, עמוס נאור, מנשה לוי, מוטי פרס, ראובן דור – מו"פ צפון; מיקי נוי – שה"מ; הדר כהן, נעם יחיאלי, אור כהן – חוות ניסויים עכו; שמואל אסולין, כפיר נרקיס – המכון למדעי הקרקע והמים, המנהל המחקר החקלאי.
<http://www.plants.org.il/uploadimages/av15011.pdf>
6. **Using large lysimeter system to study seasonal demand of Avocado to fertilizers and optimize productivity**
Ran Erel¹, Arnon Dag¹, Dafna Ziv², Reut Rozman³, and Or Sperling¹

